

Staffan Fredlund & Gunnel Kapusta
För Käglinge Egnahemsförening
Byn Käglinge, Oxie stadsdel
2007-09-03

Samrådssvar gällande planprogrammet för Malmö Järnvägstekniskt Centrum (MJC) i Glostorp, (Pp 6017)

”Landet mellan Malmö och Trälleborg var det härligaste i världen ... och liknade merendels Flandern” (Carl von Linné)

Text från broschyren Käglinge naturområde – En grön oas i Malmö, från Malmö Stad

Sammanfattning

Käglinge Egnahemsförening har under hela planprocessen varit mycket kritiska till kommunens planer på ett industriområde i Glostorp. Vi motsätter oss därför en fortsättning till nästa steg i planprocessen d.v.s. att ta fram detaljplan för etapp 1 gällande MJC i Glostorp. Tillsammans med övriga berörda byalag har vi bildat ett nätverk som gemensamt arbetar för att med demokratiska medel stoppa detta starkt kritiserade projekt. Under processen har representanter för Käglinge Egnahemsförening medverkat i framtagande av informationsfoldrar, genomfört presentationer för allmänheten i Oxie samt träffat ett stort antal tjänstemän och politiker. Det finns en mycket stark opinion i stadsdelen mot projektet. Många oxiebor har också skrivit personliga insändare till tidningar som t.ex. Sydsvenskan för att lyfta fram fakta och argument mot ett MJC i Glostorp. Invånarna i Käglinge by har ett stort engagemang för miljön i närheten av vår by. Många har flyttat till Oxie stadsdel för de rika gröna kvalitéer som finns i trakten.

Käglinge Egnahemsförening har identifierat stora brister i kommunens ”interna” lokaliseringsutredning som ligger till grund för beslut om planprogrammet i Glostorp. Samtliga alternativ inom regionen har inte blivit noggrant granskade och belysta utifrån aspekter som t.ex. ekonomi, miljö och logistik innan planprogrammet för Glostorp påbörjades. Dessutom handlade tidigare lokaliseringsutredningar om en etablering av tågdepå/verkstäder. Planprogrammet har ett betydligt större omfång, nämligen en etablering av ett ”järnvägstekniskt centrum”. Det hade varit mer trovärdigt om Malmö kommun från början hade genomfört en fördjupad granskning av samtliga tänkbara alternativ som kommunen identifierat. I dagsläget är det intressenterna som har styrt valen av lokaliseringsalternativ utifrån deras intressen. Kommunen har varit passiv i denna analys!

Käglinge Egnahemsförening anser inte att ett Järnvägstekniskt centrum är beroende av området specifikt runt Glostorp. Det finns andra mer lämpade platser inom Malmö kommun och/eller angränsade kommuner t.ex. Norra Hamnen. Det finns troligtvis också flera olika lösningar för hur en verksamhet som MJC kan fördelas mellan olika geografiska platser för att skona skyddsvärda miljöer i Glostorp med omnejd. Planprogrammet är ett

marknadsföringsmaterial för ett järnvägstekniskt centrum i Glostorp. Vems intressen är det kommunen egentligen företräder – näringslivets eller kommunens invånare?

Käglinge Egnahemsförening ifrågasätter starkt att miljöaspekter och kulturhistoria inte har diskuterats djupare redan i planprogrammet. Syftet med ett planprogram måste väl vara att diskutera ett områdes lämplighet för ändamålet. Vi vill gärna lyfta fram alternativa satsningar t.ex. Oxie Ekopark. I översiktsplanen är området markerat som ett framtida industriområde. Vi tycker att detta är felaktigt och att inriktningen i översiktsplanen bör ändras till odlingsmark alternativt grönområde/park. En analys av olika framtidsscenarioer för Glostorp har SBK dessvärre inte fått i uppdrag att utreda.

Allmänna synpunkter

De argument som Käglinge Egnahemsförening främst vill lyfta fram för att avslå en vidareutveckling av MJC i Glostorp är följande:

- **Kulturhistoriskt skyddsvärde** - området är ett gammalt böljande odlingslandskap som sammanbinder och lyfter fram de fyra byarna Käglinge, Krumbly, Glostorp och Lockarp. Landskapet och dess öppna vyer ger karaktär och identitet för boende och besökare. I plan och bygglagen står följande: ”Det grundläggande för planering enligt plan- och bygglagens (PBL) andra kapitel är att mark- och vattenområden ska användas till det eller de ändamål som de är mest lämpade för, med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Användning som medför en god hushållning ska ges företräde.” Vi anser att en placering av ett MJC i Glostorp går emot ovan nämnda lag. Ett industriområde förvaltar och utvecklar inte befintliga värden samt bidrar inte till ett ekologiskt markutnyttjande. Delar av området ligger dessutom inom ett riksintresse för kulturmiljövården som innefattar den kulturhistoriska skyddsvärda byn Glostorp. Gränssättningen för kulturmiljö av riksintresse betyder inte att området på ena sidan gränsen är mycket värdefullt medan den andra sidan inte är det. Med tanke på att slätten här möter backlandskapet på ett mycket tydligt sätt tycker vi att man kan hävda att gränsen borde följa terrängens naturliga former och därmed ligga i linje med backarna i Käglinge naturområde. Med detta perspektiv ligger hela planområdet inom ”riksintresset”! Vi anser att områdets kulturhistoriska värde beskrivits utförligt i planprogrammet. Det framhålls där att en etablering av MJC skulle innebära en påtaglig skada på kulturmiljövårdens riksintresse. Vi förvånas över att programmet utan fördjupad diskussion ändå kommer fram till att föreslå att detaljplan ska utarbetas.
- **Miljöskydd** – området är mycket viktigt för rekreation och upplevelser åt boende i närområdet och för besökare från primärt Malmö stad. Planområdet gränsar till både Sofiedals golfbana, Käglinge naturområde och vackra cykelvägar. Malmö kommun har brist på bullerfria grönytor för rekreation. Ett industriområde skulle väsentligt förstöra de höga rekreativa värden som finns i Glostorp/Käglinge med omnejd och skapa förhöjda bullervärden. Dessutom skulle planområdet förstöra värdefull odlingsmark, plana ut naturliga sänkor, våtmarker och kullar samt skada den skyddsvärda Risebergabäcken (genom kulvertering och ökat tillflöde av vatten). Delar av planområdet och dess grannområden omnämns både i Malmös naturvårdsprogram och i Grönplan 2003 som mycket skyddsvärda. Vi är mycket kritiska till att miljöaspekter knappt diskuteras i planprogrammet. De åtgärder som diskuteras i planprogrammet för att eliminera visuell miljöpåverkan t.ex. trädplanteringar kommer

inte att kunna dölja denna typ av verksamhet i ett öppet slättlandskap. Vidare står i planprogrammet: ”De sammantagna effekterna kan vara svåra att överblicka gällande påverkan på kulturmiljö, landskapsbild och naturvärden.” Detta är alarmerande och förstärker vår uppfattning att denna typ av verksamhet inte ska förläggas till Glostorp.

- **Skydd av åkermark** - inom EU är man på väg att ta fram direktiv för att undvika att värdefull odlingsmark exploateras och bebyggs. Enligt en rapport från länsstyrelsen i Skåne har mycket åkermark i södra Sverige tagits i anspråk för bebyggelse och infrastruktur under de senaste 30 åren. EUs markstrategi har skickats ut på remiss från Miljö- och samhällsdepartementet och kommer senare att behandlas i EU-parlamentet. Mera information finns på EUs hemsida: <http://ec.europa.eu/environment/soil/index.htm> En exploatering av Glostorps bördiga odlingsmark kommer att gå emot de nya riktlinjerna. Varför ser inte Malmö kommun värdet av denna åkermark och behovet av att utveckla närproducerad mat och turism?
- **I Oxies översiktsplan** är delar av området inom planprogrammet för MJC markerat som ett eventuellt framtida industriområde. Ursprungstanken var dock ”lättare industri” med koppling till den gröna sektorn. En volymkrävande instängslad bangård med mycket höga verkstäder som nyttjas dygnet runt 365 dagar om året är inte en ”lättare industri” eller en ”tyst industri” (enligt planprogrammet). Dessutom efterlevs inte följande mål i översiktsplanen. ”Oxie stadsdel ska präglas av ett naturnära samhälle, ett samhälle där historiska identiteter lyfts fram. Ett ”ekologiskt hållbart” markutnyttjande ska främjas och satsningar ska ske inom den s.k. gröna sektorn. Förändringar och utbyggnader i Oxies byar ska ske varsamt så att karaktärsdragen vidmakthålls och de kulturhistoriska värdena tillvaratas. Sambandet mellan bebyggelse och landskap ska behållas. Skapa och behåll utblickar i landskapet.”
- **Befintliga styrdokument inom miljö** - det finns ett antal beslutade styrdokument inom miljöområdet i Malmö stad. Dessa är t.ex. Grönplan 2003, Miljöprogram för Malmö stad 2003-2008 och Naturvårdsprogram - Malmö Stad. Om en projektering av ett MJC just i Glostorp kommer till stånd kan man undra om dessa dokument efterlevs av tjänstemän på stadsbyggnadskontoret och om de har någon reell betydelse i den demokratiska beslutsprocessen. En grön policy är beslutad med definierade generella mål, rekreativa mål och biologiska mål. Exempel på mål är t.ex. att öka arealen grön mark, säkerställa värdefull grön mark så den skyddas från exploatering. På flera ställen i dessa styrdokument står att Malmö kommun ska bevara det öppna odlingslandskapet, behålla och utöka antalet grönområden, eftersträva ekologiskt närodlat produkter o.s.v. Glostorp och Käglinge naturområde är områden som har befintliga gröna kvalitéer och som kan vidareutvecklas ytterligare för att förstärka Malmös gröna profil. Enligt Grönplan 2003 ska ”policys, mål och strategi inarbetas i kommunens verksamhet och utgöra en grund för allt arbete med det gröna i kommunen”. Vi ser ingen diskussion gällande dessa beslutade direktiv och dess konsekvenser för planprogrammet för MJC i Glostorp. Att dessutom påbörja ett planprogram för MJC i Glostorp visar på att det faktiska miljöskyddet är svagt i Malmö kommun! Speciellt då kommunstyrelsen valt att köra över Miljönämnden som reserverade sig mot att gå vidare med Glostorp baserat på framtagna lokaliseringsutredning.
- **Folkhälsa.** Svenska folket rekommenderas att använda minst en halvtimme varje dag till fysisk aktivitet. Det är idag många som använder Käglinge naturområde till detta,

med och utan hund. Vägen förbi den stora dammen över järnvägen och bort mot Vångavägsbackarna är ett populärt promenad/cykelstråk. Vi befärrar att intresset för naturområdet kommer att minska om MJC blir verklighet. Man går inte ut och promenerar för att ha utsikt över en rangerbangård med verkstadsbyggnader. Mindre besöksfrekvens i området leder till minskad trygghet.

Vi uttalar oss därför i detta samråd mot att MJC förläggs mellan Käglinge naturområde och Glostorp. Nätverket mot ett järnvägstekniskt centrum i Glostorp (med representanter från Käglinge Egnahemsförening) kommer också lämna in ett samrådssvar i denna fråga.

För Käglinge Egnahemsförening

Christer Offason, ordförande

Gunnel Kapusta, styrelseledamot

Bilaga: Sammanställning av frågor till samrådsmötet. De flesta av dem hann inte mötet behandla.